

Eduard Knoll

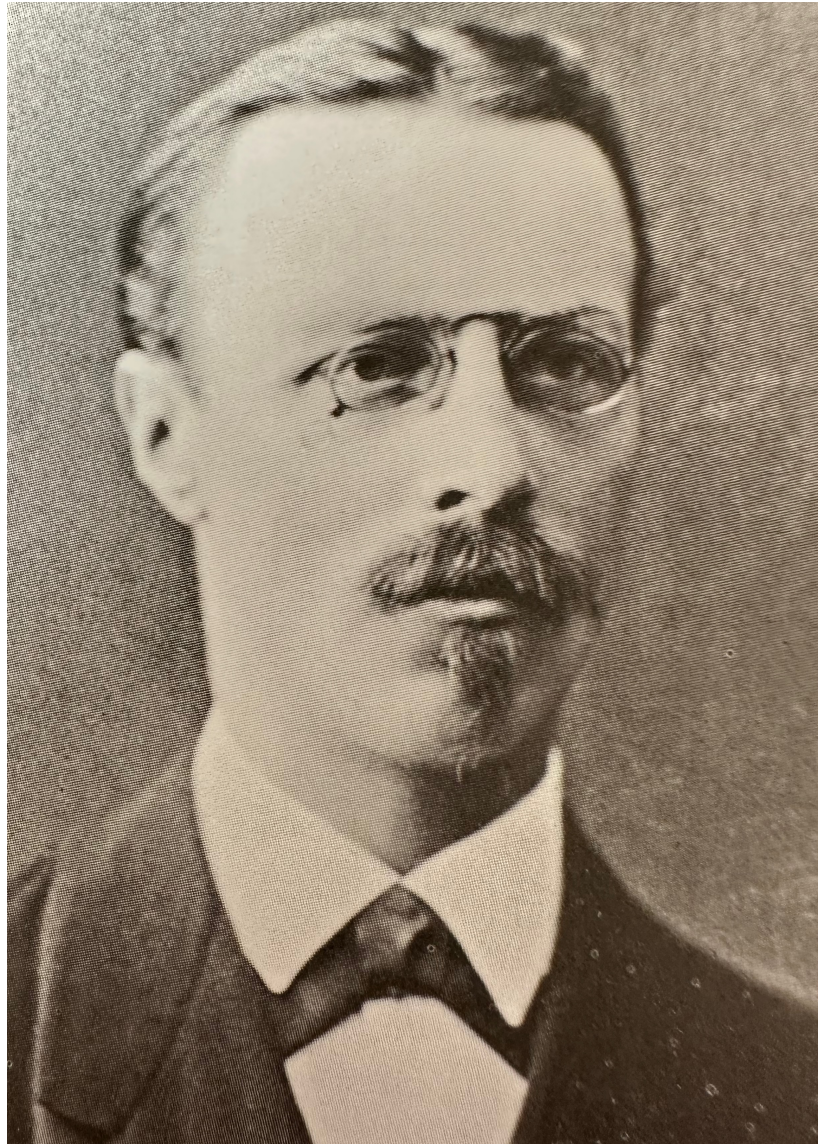

Bürgermeister Eduard Knoll

Kristbad

post. 24. November 1902.

- **Eduard Knoll** (12. prosince 1839, Karlovy Vary – 24. listopadu 1890, Karlovy Vary), byl rakouský a český právník a politik německé národnosti, v 2. polovině 19. století poslanec Českého zemského sněmu a starosta Karlových Varů.
- Profesí byl právník. Absolvoval gymnázium a Karlo-Ferdinandovu univerzitu v Praze. Byl přítelem pražského advokáta a politika Adolfa Marii Pinkase. Po dokončení vysoké školy žil jako majitel realit v Karlových Varech. Zapojil se do místního veřejného života.
- V období let 1877-1890 byl starostou Karlových Varů. Za jeho působení došlo k stavebnímu rozvoji města a rozmachu lázeňské péče. Ve městě bylo postaveno městské divadlo a založen městský park. Knoll rovněž zasedal v okresním výboru karlovarského okresu a ve vedení městské spořitelny. Velký rozvoj prodělaly také lesoparkové areály v okolí města.
- V 70. letech 19. století se zapojil i do zemské politiky. V doplňovacích volbách roku 1874 byl zvolen na Český zemský sněm za městskou kurii (obvod Karlovy Vary – Jáchymov). Mandát obhájil za týž obvod ve volbách roku 1878. Patřil mezi německé liberály (takzvaná Ústavní strana, liberálně a centralisticky orientovaná, odmítající federalistické aspirace neněmeckých etnik, později Německá pokroková strana).
- V posledních letech před smrtí již se jeho zdravotní stav zhoršoval. Zemřel za dramatických okolností v listopadu 1890, kdy v Karlových Varech vrcholila katastrofální povodeň. Coby čestný náčelník městského hasičského sboru se sám podílel na záchranných pracích. Před jeho očima rozvodněná řeka Teplá strhla jednoho místního občana. Knoll pod tlakem událostí dostal záchvat mrtvice, kterému na místě podlehl. Podle jiného zdroje mu puklo srdce.
- Pohřben byl v rozsáhlé rodinné hrobce na Ústředním hřbitově v Karlových Varech, ozdobené jeho bustou.

- Město Karlovy Vary řídilo v průběhu historie mnoho politiků. Mezi nejvýznamnější určitě patřil JUDr. Eduard Knoll, který stál v čele města v letech 1877-1890, a nebyť tragické souhry náhod, byla by doba jeho starostování nepochybně ještě delší. Muži, který skonal 24. listopadu 1890 při záchranářských pracích během velké povodně, patří tato vzpomínka.
- Rodina Knollů, která se usadila v Karlových Varech již v 17. století, dala tomuto městu celou řadu významných politiků i podnikatelů. Eduard Knoll se narodil v Karlových Varech 11. prosince 1839. Vystudoval práva, oženil se s Olgou Nikolaí. Schopný právník byl všude, kde se něco dělo. Patnáctého prosince 1873 kandidoval poprvé do městského zastupitelstva a byl zvolen. Brzy se projevil jako velmi aktivní komunální politik. V roce 1874 a opakovaně v roce 1878 byl zvolen poslancem Českého zemského sněmu za městské volební okresy Karlovy Vary a Jáchymov. Ve sněmu působil do roku 1882. Když v červenci 1875 složil svou funkci velitel dobrovolných hasičů Karl Lang, byl velitelem zvolen dr. Knoll.
- Prvního února 1877 se konalo po obecních volbách první zasedání městského zastupitelstva. Jednání tehdy probíhala v budově Vojenského lázeňského ústavu. Na programu byla volba starosty a obecní rady. Starostou byl zvolen Eduard Knoll, když pro něj hlasovalo 25 zastupitelů z 35. Zatímco v zasedacím sále probíhala volba, shromáždili se členové c.k. střeleckého sboru, společně s dalšími spolky před budovou, aby nově zvolenému starostovi vzdali hold a doprovodili jej do jeho bydliště - k domu „Dub“ na Staré louce 35.
- Rok 1877 lze označit za počátek stavebního vzestupu lázeňského města. Díky činnorodému starostovi, jeho iniciativě, mohlo město zaznamenávat rychle za sebou jdoucí úspěchy, nové stavby a zařízení, které lázním propůjčovaly moderní výraz. Byla otevřena nová všeobecná nemocnice, dokončena nádherná židovská synagoga v Sadové ulici, postaven anglikánský kostel na Zámeckém vrchu, litinová Vřídelní kolonáda, postaveny Nové lázně (pozdější Lázně IV), dokončena monumentální stavba Mlýnské kolonády, postavena krásná budova Městského divadla.
- Je až k neuvěření, co všechno se podařilo realizovat muži, který byl obdařen mimořádnou energií a duševní silou, který byl všeobecně uznáván, měl podporu obecní rady a celého městského zastupitelstva. Jeho zásluhou byl městský rozpočet systematicky uspořádán, byla provedena četná jeho vylepšení. Město postavilo moderní jatka, v Tuhnicích se objevila vodárna s nádržemi a městskou čističkou, vznikl Městský park (dnešní Dvořákovy sady), v něm restaurace s koncertním sálem a litinová kolonáda Sadového pramene. Ve vnitřním městě byly všechny dřevěné mosty nahrazeny železnou konstrukcí. Byla vybudována městská solivárna a postupně ještě rozšířena. Pro Tržní pramen a pramen císaře Karla IV. byla postavena provizorní dřevěná kolonáda. Město dostalo novou kanalizaci, rozšíření městského hřbitova, novou mateřskou školu císaře Františka Josefa (Na Vyhlídce), II. lidovou školu v dolní části města, ale také Elisabethino nábřeží s gymnáziem (dnes nábřeží J. Palacha). Došlo ke koupi majetku Malé Versailles, včetně příslušných okolních pozemků, coby základu pro budoucí rozšíření města stavbou vil (pozdější Westend). Na mapě města se během starostování E. Knolla objevily celé nové ulice: Morgenzeille (část dnešní Varšavské a nábřeží Osvobození), Parkstrasse (Sadová), Gartenzelle (Zahradní), Kaiser- Franz-Josefstrasse (třída T. G. Masaryka) a Bahnhofstrasse (třída Dr. D. Bechera). Vznikl park J. W. Goetha a park císaře Františka Josefa, stejně jako Vyhlídka korunní princezny Štěpánky (dnešní Goethova vyhlídka), restaurace na Abergu. Ke Karlovým Varům byla připojena část území sousední obce Tuhnice, na němž byla postavena nová část města podél Centrálního nádraží (dnešní dolní nádraží).
- Ten, kdo delší dobu nenavštívil Karlovy Vary, nemohl ani věřit vlastními očima, jak se město rychle měnilo a modernizovalo. Nevznikaly pouze nové ulice, ale i ty staré byly rozšiřovány. Město neváhalo vynaložit částku téměř půl milionu guldenů k vyplacení starých domů, které byly demolovány. Budovaly se chodníky, bylo zpevněno řečiště Teplé, vyzděny její břehy, stavěly se nové domy, na Staré louce vznikly prodejní butiky, město získalo nové plochy ke kultivaci svých lesů. Péče byla věnována léčivým pramenům, zdravotním náležitostem, byl vylepšen tržní rád, navýšen počet městských strážníků, zlepšena péče o chudé občany (mimo jiné založením starobince). Jako velitel dobrovolných hasičů se Knoll zasloužil i o uspořádání záležitostí požární ochrany. Po dokončení Nových lázní přesídlila do nich městská rada a působila v nich až do roku 1892, kdy byla vybudována radnice v Mlýnské ulici (dnešní Lázeňské č. I).

- Eduard Knoll vedle funkce karlovarského starosty byl členem Spolku pro dějiny Němců v Čechách, aktivním členem okresního zastupitelstva a okresní školní rady, předsedou vedení karlovarské spořitelny, spoluzakladatelem Goethova pomníku, velitelem a čestným členem dobrovolného hasičského sboru, předsedou okresního hasičského svazu, Čestným hejtmanem karlovarského c.k. privilegovaného střeleckého sboru, stejně jako čestným členem mnoha dalších spolků.
- Jeho zásluhy ocenilo městské zastupitelstvo několikrát tím, že mu navýšilo příjem o 2000 guldenů, že mu 31. ledna 1887 jako uznání jeho desetileté prospěšné činnosti pro dobro města propůjčilo Čestné občanství, a především tím, že ho pětkrát za sebou zvolilo starostou. Ta poslední volba proběhla 2. února 1889 a Knoll obdržel 34 ze 35 hlasů (!). Volby se zúčastnil okresní hejtman hr. Karel Coudenhove, který ve svém proslovu mimo jiné řekl: „Není pochybnosti, že je to ta nejlepší volba, jakou Karlovarští mohli udělat. Eduard Knoll je ten nejschopnější starosta, spravedlivý, pilný, rozumný, mající dosti znalostí k vykonávání úřadu. Díky autoritě, kterou ve městě požívá, je schopen mezi často tak protikladnými zájmy stran požadovat pro město to nejlepší. Velmi si Knolla vážím a mám ho také velmi rád.“
- Dvanáctého listopadu 1890 se konalo řádné zasedání městského zastupitelstva. Bylo posledním, kterého se Knoll zúčastnil a které jako starosta řídil. O dvanáct dní později, 24. listopadu, se přehnala přes Karlovy Vary velká povodeň. Byla to jedna z nejničivějších povodní za celou historii města. Starosta Knoll osobně řídil práce od trojičného sloupu na tržišti, kde hasiči a záchranný sbor sbírali plavící se dříví, které ohrožovalo domy. Když obdržel hlášení, že na Staré louce jsou v nebezpečí lidé, odebral se rychle přes Zámecký vrch a ulici Pod Jelením skokem do domu „U Dvou čápů“. Zadním vchodem se dostal na balkon a byl svědkem záchrany majitelů obchodů, které velká voda překvapila. Obrovské fyzické i psychické vypětí si vyžádalo daň nejvyšší - starosta byl raněn srdeční mrtvicí.
- Povodeň těžce poškodila 14 mostů, 240 domů a kolem 400 obchodů. Plynové osvětlení města bylo zničeno. Hasiči, záchranný sbor a policie vyprostili z ohrožených domů 69 osob. Celkové škody, které město utrpělo, byly odhadovány na jeden a půl milionu guldenů.
- Ve středu 26. listopadu vyšly noviny „Westböhmsche Zeitung“ a „Karlsbader Anzeiger“ ve smuteční úpravě. První strana přinesla v černém rámečku zprávu o úmrtí starosty Eduarda Knolla. Sedmadvacátého listopadu dopoledne se konal pohřeb, kterého se zúčastnilo obrovské množství lidí. I to byl důkaz velké obliby zemřelého. Smuteční průvod se vydal ke katolickému hřbitovu v Drahovicích, kde proběhlo velmi dojemné a důstojné rozloučení. Odešla osobnost, která svým životem a prací naplnila krédo ze vstupní řeči při prvním zvolení starostou města. Eduard Knoll tehdy mimo jiné řekl: „Budu stále věrným vykonavatelem závěrů městského zastupitelstva a jako první úředník a první služebník města budu mít svůj dům vždy a každému otevřen.“

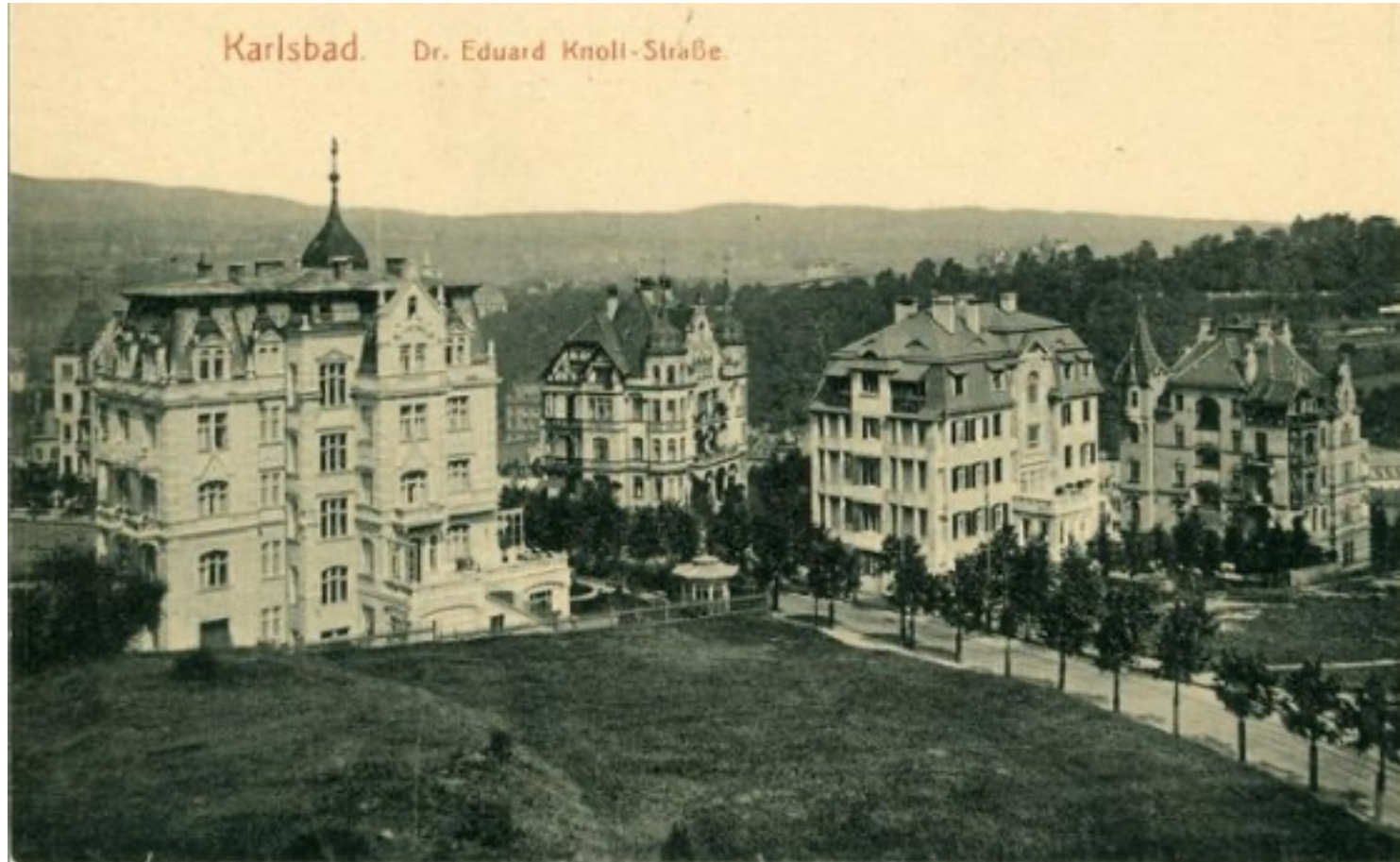

Karlsbad. Dr. Eduard Knoll-Strasse.

Karlsbad. Dr. Eduard Knoll-Straße.

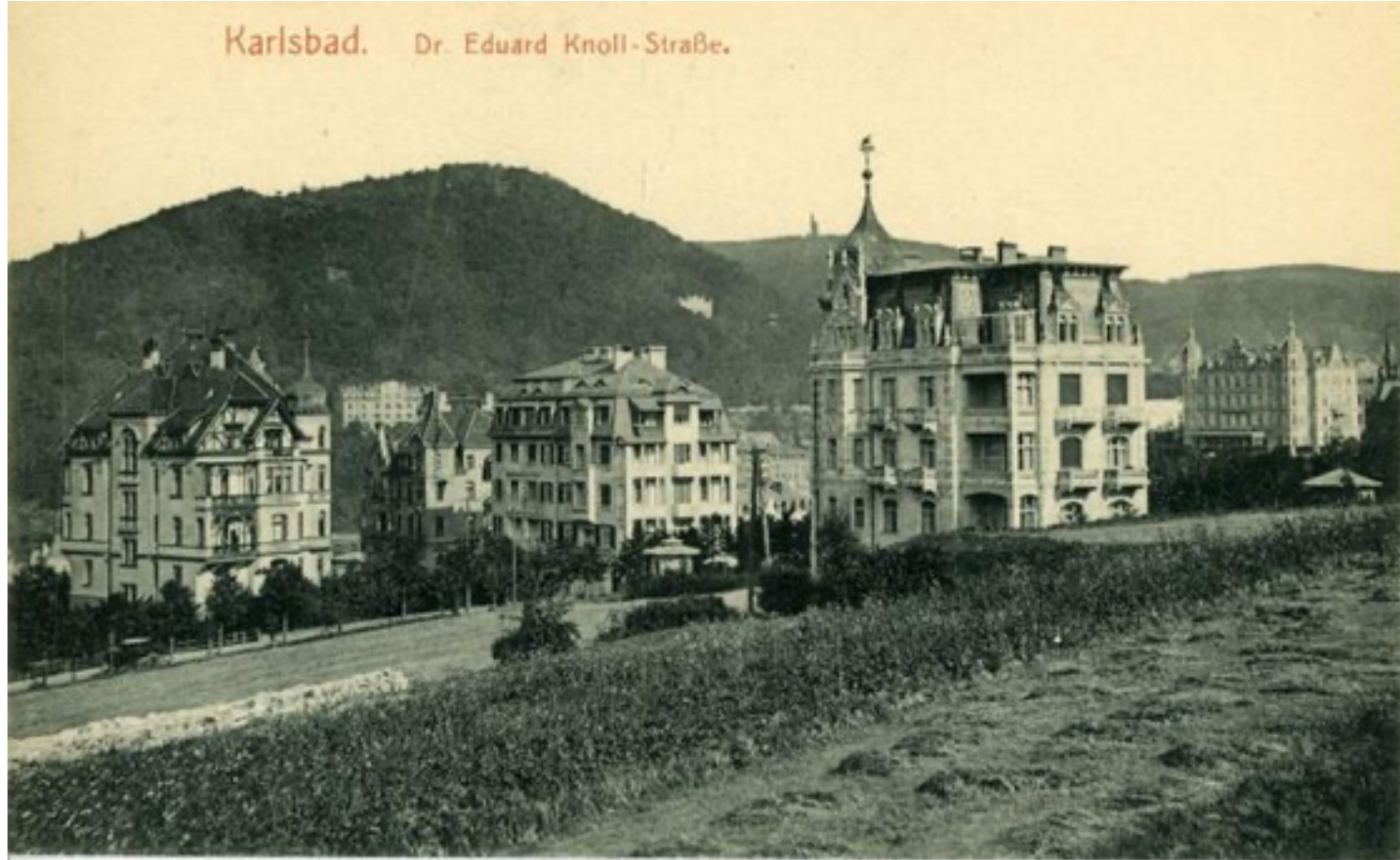

Karlsbad. Dr. Eduard Knoll-Straße.

Karlsbad. Dr. Eduard Knoll-Straße.

